

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

112.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 18. schůze
ze dne 23. listopadu 2022

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 2679/98 /kód Rady 12573/22, KOM(2022) 459 v konečném znění/

k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU a 2014/68/EU, pokud jde o mimořádné postupy pro posuzování shody, přijímání společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu /kód Rady 12572/22, KOM(2022) 462 v konečném znění/

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 a (EU) č. 305/2011, pokud jde o mimořádné postupy pro posuzování shody, přijímání společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu /kód Rady 12576/22, KOM(2022) 461 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Lukáše Prokeše a ředitelky Odboru státního zkušebnictví Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví Andrey Lichtenbergové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Tomáše Helebranta a po rozpravě

- 1. projednal** výše uvedené dokumenty;
- 2. podporuje** iniciativu Evropského parlamentu a Rady v oblasti koordinace a harmonizace pravidel vnitřního trhu EU při mimořádných situacích;
- 3. bere na vědomí** rámcové pozice vlády k těmto dokumentům;

4. **bere na vědomí** změny vybraných nařízení a směrnice, které umožní výrobcům ve vymezených odvětvích se za jasně stanovených podmínek odchýlit od harmonizovaných pravidel vnitřního trhu v případě mimořádných situací;
5. **zdůrazňuje**, že pravidla a povinnosti vyplývající z nařízení a směrnice musí být specifikovány tak, aby byly jasně vymezené a nepředstavovaly nadměrnou zátěž pro administrativní aparát hospodářských subjektů;
6. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedkyni Evropské komise.

Petr Fifka v. r.
ověřovatel

Tomáš Helebrant v. r.
zpravodaj

Jaroslav Bžoch v. r.
místopředseda

Nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu

Informační podklad k:

- návrhu nařízení, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu,
- návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU a 2014/68/EU a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu, a
- návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 a (EU) č. 305/2011 a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 2679/98
COM(2022) 459 final, kód Rady 12573/22
Interinstitucionální spis 2022/0278/COD

NÁVRH SMĚRNICE

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 2000/14/EC, 2006/42/EC, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU and 2014/68/EU as regard emergency procedures for the conformity assessment, adoption of common specifications and market surveillance due to a Single Market emergency - Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU a 2014/68/EU a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu
COM(2022) 462 final, kód Rady 12572/22
Interinstitucionální spis 2022/0280/COD

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 and (EU) No 305/2011 as regards emergency procedures for the conformity assessment, adoption of common specifications and market surveillance due to a Single Market emergency - Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 a (EU) č. 305/2011 a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu
COM(2022) 461 final, kód Rady 12576/22
Interinstitucionální spis 2022/0279/COD

- **Právní základ:**

Články 21, 45 a 114 Smlouvy o fungování Evropské unie. (COM(2022) 459)

Články 91 a 114 Smlouvy o fungování Evropské unie. (COM(2022) 462)

Článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie. (COM(2022) 461)

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
19. 9. 2022
- **Datum projednání ve VEZ:**
5. 10. 2022 (1. kolo)
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 12. 10. 2022, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 1. 11. 2022 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrhy jsou v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Komise dne 19. 9. 2022 předložila **balíček Single Market Emergency Instrument/Nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu** (dále jen „SMEI“ nebo „balíček“), který vytváří **právní rámec pro nový mechanismus** zajišťující rychlé a účinné reakce na **krize na jednotném vnitřním trhu**.

Balíček obsahuje návrh dvou nařízení a směrnici:

- [návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu a zrušuje nařízení Rady \(ES\) č. 2679/98](#) (dále jen „návrh nařízení SMEI“),
- [návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení \(EU\) 2016/424, \(EU\) 2016/425, \(EU\) 2016/426, \(EU\) 2019/1009 a \(EU\) č. 305/2011 a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu](#) (dále jen „návrh změnového nařízení“),
- [návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU a 2014/68/EU a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu](#) (dále jen „návrh změnové směrnice“).

Cílem balíčku je **monitorovat** jednotný trh a **koordinovat** vhodnou reakci v dobách krize, a tím **zajistit bezproblémové fungování jednotného trhu**. Pro různé úrovně rizik na jednotném trhu se navrhuje konkrétní opatření, která mohou být přijímána v jednom ze tří režimů (pohotovostní režim, režim ostražitosti a režim pro mimořádné situace).

Balíček SMEI **doplňuje pravidla** pro řešení mimořádných situací, která již v současné době existují v některých konkrétních odvětvích, například ve zdravotnictví, finančních službách a v oblastech polovodičů nebo potravinového zabezpečení, a **nově umožňuje** v řadě odvětvových rámců EU odchýlit se **od harmonizovaných pravidel** v případě mimořádné události.

Pandemie covidu-19 a ruská invaze na Ukrajinu ukázaly určitou zranitelnost jednotného trhu EU a jeho dodavatelských řetězců v případě jeho narušení a že zejména v dobách krize je potřebné **zajistit otevřený jednotný trh a zaručit volný pohyb zboží, služeb a osob**. Jednotný trh má pro Evropskou unii nepostradatelnou úlohu a je prioritou českého předsednictví. Jeho přínosem je širší nabídka služeb a výrobků a lepší pracovní příležitosti, stimuluje obchod a hospodářskou soutěž.

Evropská rada ve svých [závěrech z 1. a 2. října 2020](#) oznámila, že bude řešit zbývající rozstříženost, překážky a slabiny jednotného trhu v souvislosti s mimořádnými situacemi. Ve [sdělení o aktualizaci průmyslové strategie z května 2021](#) Komise informovala o tom, že předloží zvláštní nástroj, jehož cílem bude zajistit v dobách krize volný pohyb zboží, služeb a osob, větší transparentnost a koordinaci. Balíček SMEI ze září 2022 realizuje tento záměr, je součástí pracovního programu Komise na rok 2022 a ze strany Evropského parlamentu je podporován.

- **Obsah a dopad:**

[Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu a zrušuje nařízení Rady \(ES\) č. 2679/98](#)

Návrh nařízení SMEI zavádí pro různé úrovně rizik na jednotném trhu tři režimy, a to **pohotovostní režim, režim ostražitosti a režim pro mimořádné situace**.

Pohotovostní režim (Contingency Planning) umožňuje Komisi a členským státům zřídit koordináční a komunikační síť s cílem zvýšit připravenost na krize a uplatní se v případě, že není krize a trh funguje normálně.

Tento režim

- zahrnuje přípravu krizových protokolů, krizové komunikace, školení a simulace mimořádných situací s cílem zajistit včasnou spolupráci a výměnu informací mezi Komisí, členskými státy a příslušnými orgány na úrovni Unie,
- zřizuje systém včasného varování pro případ narušení jednotného trhu.

Režim ostražitosti (Single Market Vigilance) je aktivován rozhodnutím Komise, pokud okolnosti vyžadují přijetí obezřetnostních opatření, která se týkají zboží a služeb strategického významu, tj. zboží a služeb nepostradatelných pro zajištění fungování jednotného trhu ve strategicky důležitých oblastech, které nelze nahradit ani diverzifikovat.

Tento režim zahrnuje soubor opatření, jako jsou:

- monitorování dodavatelských řetězců zboží a služeb strategického významu,
- budování strategických zásob identifikovaného zboží strategického významu,
- usnadnění zadávání veřejných zakázek na identifikované zboží nebo služby strategického významu.

Režim pro mimořádné situace (Single Market Emergency) aktivuje Rada svým rozhodnutím v případě, že na základě posouzení stanovených kritérií dospěje k závěru, že krize vede k závažnému dopadu na jednotný trh. V jeho rámci jsou již přijímána opatření týkající se volného pohybu osob, zboží a služeb na jednotném trhu. Rozlišují se dva stupně režimu, a to nouzový rámec a krajní opatření, pro jejichž přijetí je třeba zvláštní aktivace (tzv. požadavek duální aktivace).

Nouzový rámec:

- stanovuje **obecné požadavky na opatření** omezující volný pohyb (pro členské státy, které přijímají národní opatření jako reakci na krizi, např. soulad s unijním právem, časové omezení, nevytváření nepřiměřené nebo zbytečné zátěže pro občany a podniky),
- obsahuje **černou listinu zakázaných omezení** volného pohybu zboží, služeb a osob na jednotném trhu (např. zákazy vývozu uvnitř Unie nebo jiná opatření s rovnocenným účinkem na zboží nebo služby související s krizí uvedené v prováděcím aktu přijatém Komisí po aktivaci nouzového stavu, omezení vývozu zboží v rámci EU nebo poskytování nebo přijímání služeb nebo opatření s rovnocenným účinkem, pokud tato omezení způsobují narušení dodavatelských řetězců zboží a služeb souvisejících s krizí, které jsou uvedeny v prováděcím

aktu Komise, nebo vytvářejí nebo zvyšují nedostatek takového zboží a služeb na jednotném trhu),

- ukládá členským státům **povinnost notifikovat Komisi** veškeré návrhy opatření související s krizí a omezující volný pohyb zboží, služeb a osob a důvody jejich zavedení, jakož i povinnost zřídit **jednotná kontaktní místa** pro občany, spotřebitele, hospodářské subjekty, pracovníky a jejich zástupce k poskytování informací souvisejících s národními omezeními a při vykonávání krizových postupů na národní úrovni,
- opravňuje Komisi v případě, že je riziko nedostatku krizového zboží, **doporučit** členským státům, aby zavedly **zvláštní opatření** k zajištění účinné reorganizace dodavatelských řetězců a výrobních linek a aby co nejrychleji využily stávající zásoby ke zvýšení dostupnosti a nabídky krizového zboží a služeb a rovněž aby usnadnily cílené a koordinované **rozdělování strategických rezerv**,
- usnadňuje **zadávaní veřejných zakázek** na zboží a služby související s krizí ze strany Komise jménem členských států.

Krajní opatření:

Za mimořádných okolností a pouze poté, co již byl aktivován režim pro mimořádné situace, může Komise využít doplňující mimořádné nástroje, které budou vyžadovat **zvláštní aktivaci prostřednictvím prováděcího aktu**. Pokud k této duální aktivaci dojde,

- je Komise oprávněna obracet se na hospodářské subjekty s **žádostmi o informace**, které lze prohlásit za povinné (např. o výrobních kapacitách a zásobách krizového zboží, jakož i o všech narušeních dodavatelského řetězce), a vyzvat je k tomu, aby přijímaly **přednostní zakázky na produkty** potřebné v krizové situaci; vyzvané subjekty musí buď vyhovět, nebo vysvětlit, jaké závažné důvody mají pro odmítnutí; Komise bude oprávněna uložit pokutu prostřednictvím rozhodnutí v případech, kdy tyto povinnosti nebudou splněny,
- je umožněno urychlené uvádění některých výrobků na trh prostřednictvím rychlejšího zkoušení a akreditace, mimo jiné prostřednictvím posuzování shody, přičemž pravidla pro **stanovení odchylek** jsou obsažena v samostatných návrzích nařízení a směrnice, které jsou součástí balíčku a mění několik režimů pro konkrétní produkty.

Návrh nařízení SMEI zřizuje poradní skupinu složenou ze zástupců Komise a členských států, jejímž úkolem je posuzovat a doporučovat nejvhodnější opatření v souvislosti s krizemi.

Poznámka Parlamentního institutu:

Komise jako **příklady použití navrhovaného nástroje** uvádí, že např. ve vztahu ke krizi způsobené pandemií covidu-19 by bylo možné využít řadu nástrojů, a to např. zavedení transparentního mechanismu, který by zjednodušil koordinaci mezi Komisí a členskými státy a zajistil by rychlou reakci a odezvu na opatření, jako jsou omezení vývozu osobních ochranných prostředků (např. roušek a rukavic) uvnitř EU. To by členským státům zabránilo v přijímání opatření, která by nedostatek těchto výrobků ještě zhoršila. Dále by osobní ochranné prostředky mohly být uváděny na trh rychleji a ve větším množství, aniž by byly ohroženy požadavky na bezpečnost. Rovněž by Komisi a hospodářským subjektům poskytnut dobrý přehled o veškerých omezeních volného pohybu a ušetřil by jimi vynaložené zdroje. Ve vztahu k cestovním omezením by členským státům bylo jasnější, jaká omezení by se neměla zavádět (např. cestovní omezení pro zdravotnické pracovníky, poskytovatele zdravotnických služeb, pracovníky a zástupce podniků podílejících se na výrobě osobních ochranných prostředků nebo pro zaměstnance oznámených subjektů, kteří musí provádět přeshraniční kontroly shody).

[Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení \(EU\) 2016/424, \(EU\) 2016/425, \(EU\) 2016/426, \(EU\) 2019/1009 a \(EU\) č. 305/2011 a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu](#) a [návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU a 2014/68/EU a zavádí mimořádné postupy pro posuzování shody, přijetí společných specifikací a dozor nad trhem v souvislosti s mimořádnou situací na jednotném trhu](#)

Návrhy změnového nařízení a změnové směrnice doplňují harmonizovaná pravidla obsažená v řadě odvětvových rámců, které v současné době neumožňují odchylku od těchto pravidel v případě mimořádné události. Cílem návrhů má být zavedení takové možnosti prostřednictvím změny čtrnácti směrnic a pěti nařízení. Těchto devatenáct oblastí výrobků zahrnuje například strojní zařízení, hnojiva a stavební hmoty.

Změny, které má tento návrh zavést do příslušných rámců, se týkají těchto aspektů:

1. upřednostnění posuzování shody výrobků určených oznámenými subjekty jako výrobky potřebné v krizové situaci;
2. možnosti, aby příslušné vnitrostátní orgány za určitých podmínek vydávaly dočasná povolení pro výrobky potřebné v krizové situaci, které nebyly podrobeny standardním postupům posuzování shody;
3. možnosti, aby se výrobci v mimořádné situaci spoléhali na příslušné mezinárodní a vnitrostátní normy, pokud nejsou k dispozici harmonizované normy a pokud alternativní normy zajišťují rovnocennou úroveň bezpečnosti;
4. možnosti, aby Komise přijala dobrovolné nebo povinné obecné technické specifikace pro produkty potřebné v krizové situaci prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci;
5. upřednostnění činností dozoru nad trhem pro zboží potřebné v krizové situaci.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR obecně vítá cíle předkládaného balíčku, zejména vytvoření platformy pro sdílení informací, koordinaci a solidaritu v případech, kdy členské státy přijmou krizová opatření. Za problematické body považuje definici krize a široký rozsah nařízení SMEI, který může znamenat nadměrnou byrokratickou zátěž pro hospodářské subjekty. Česká republika bude prosazovat jasnou definici, při jakých krizích a jakým způsobem má být nástroj aplikován. Rovněž je třeba **jasně vymezit a případně zrevidovat pravomoci Komise a role členských států** a zajistit jejich přiměřenou účast na činnosti a rozhodovacím procesu v rámci SMEI. Zejména se jedná o pravomoci Komise ve vztahu k žádostem o informace od hospodářských subjektů, respektování zájmů národní bezpečnosti nebo souladu opatření s již existujícími krizovými plány jednotlivých členských států. Problematická mohou být i ustanovení týkající se zadávání veřejných zakázek. Na národní úrovni je důležité koordinovat národní pozici nejen s příslušnými útvary a organizacemi v rámci veřejného sektoru, ale především s hospodářskými a sociálními partnery, protože se jedná o nařízení s podstatnými dopady na hospodářské subjekty v ČR. Za nosnou část návrhu nařízení SMEI považuje vláda zejména opatření pro obnovení a usnadnění volného pohybu, zatímco k dalším pilířům návrhu se staví rezervovaně.

Pokud jde o změnovou směrnici a změnové nařízení, do vyjasnění popsaných aspektů zastřešujícího návrhu nařízení balíčku majících přesah do obou návrhů upravujících konkrétní sektorovou legislativu k nim ČR zaujímá spíše rezervovaný postoj. Důraz by měl být kladen na bezpečnostní aspekty a dnes stanovené základní požadavky v harmonizačních předpisech by měly být považovány za základní a snižování stávající minimální úrovně ochrany oprávněného zájmu za nežádoucí.

S ohledem na předsednictví České republiky v Radě EU je záměrem prosazovat uvedené pozice až po skončení jejího předsednictví.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu je výborem odpovědným za projednání návrhu výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO). O stanovisko k návrhům byly také požádány další výbory, konkrétně výbor pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL), rozpočtový výbor (BUDG), výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a hospodářský a měnový výbor (ECON).

V Radě se návrhem zabývají její přípravné orgány.

Ve spolupráci se zpravodajem výboru pro evropské záležitosti Tomášem Helebrantem zpracovala Mgr. Andrea Pokorná, odborná konzultantka Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.